

Africké selhání

Miloš Balabán

Německý ministr zahraničí Sigmar Gabriel prohlásil v reakci na výsledky hamburského summitu největších světových ekonomik G20, že totálně selhal, pokud jde o zmírnění palčivých problémů lidstva, a že nijak nepřispěl k řešení globálních výzev spojených s válkou, chudobou či migrací.

Překvapivá slova od ministra zahraničí pořádací země summitu. Možná je v nich trocha předvolební rétoriky od čelného politika SPD, mající za cíl oslabit kancléřku a šéfkou CDU Angelu Merkelovou. Co se ale týče chudoby či migrace, nic příliš konkrétního skutečně na summitu nezaznělo. Deklarovala se sice vůle k užšímu partnerství zemí G20 s Afrikou s cílem dosáhnout zde udržitelného ekonomického růstu a stability, bez povšimnutí přesto zůstala největší humanitární krize od roku 1945, před kterou dnes svět podle OSN stojí.

Ve třech afrických zemích – v Jižním Súdánu, Somálsku, Nigérii – a též v Jemenu akutně hrozí, že dvacet miliónů lidí bude hladovět. Z toho je 1,4 miliónu dětí a 600 tisíc podle expertních odhadů zemře v následujících třech až čtyřech měsících. Již vypukla epidemie cholery, nakaženo je 200 tisíc lidí.

Na odvrácení krize se přitom nedostává peněz. Ze 4,9 miliardy dolarů požadovaných Úřadem pro koordinaci humanitárních záležitostí OSN v únoru letošního roku se podařilo dát z prostředků vlád a soukromých dárců pouhých 39 procent této částky.

Když si člověk představí souhrnné zbrojní výdaje zemí G20 v řádu biliónů dolarů nebo poslední zbrojní kontrakt mezi Saúdskou Arábií a Spojenými státy ve výši přes sto miliard dolarů, tak to bije do očí.

Politikové, novináři i veřejnost mají na Západě o čem přemýšlet. David Beasley, bývalý guvernér Jižní Karolíny, který nyní vede Světový potravinový program OSN, na konto této krize poznamenal, že posledních deset měsíců je svět permanentně „strašen“ Trumpem, i když tady máme něco mnohem závažnějšího.

K tomu lze ovšem jen lakonicky dodat, že Trumpova administrativa udělala třeba s americkou potravinovou pomocí krátký proces – v novém finančním roce, jenž začíná v říjnu, ji seškrtala o miliardu dolarů.

V každém případě máme nyní co do činění s další výstrahou Evropě, že je nutné přecházet při eliminaci bezpečnostních hrozeb spojených s ekonomickou a sociální zaostalostí od slov k činům. Je zajímavé, když Německo hovoří o novém Marshallově plánu pro Afriku – jenže jak to aktuálně vypadá se závazkem rozvinutých zemí z roku 1971 (!), že budou od roku 1975 poskytovat chudým zemím minimálně 0,7 procenta HDP? Plní ho jen Švédsko, Norsko, Dánsko, Nizozemsko, Lucembursko a Británie. Česko dává 0,11 procenta. Z roku 2000 má ještě „úlevu“ jako bývalá socialistická země, jenže ve výši 0,33 procenta. Neuplynulo nicméně od listopadu 1989 téměř třicet let? Nelze se v této souvislosti samozřejmě vyhnout připomínce o vzrušené diskusi u nás a v celém NATO o dvou procentech HDP na obranu...

Nemusí nám to ale být za pár let moc platné v okamžiku, kdy se dají desítky miliónů zbídačených a hladových Afričanů na pochod do Evropy. Proti tomu mohou být současná dramata ve Středozemním moři mezi Libyí a Itálií jen vzpomínkou na zlaté časy.

(Autor je bezpečnostní analytik)